

ILM: Miks sellist jama ei aeta sakslaste kaela?

Septembri keskpaigas meediast läbi käinud ennustust, et eelolev talv tuleb tuhande aasta külmmim, ei taha keegi enam omaks võtta.

Ain Kallis

Poolakatel on talv tänavu juba külas käinud: 31. augustil muutus ilm maa lõunaosas väga järsku ja näiteks Zakopanes sadas maha 10 sentimeetrit lund. Restorani terrassil ei jäänud töötajail muud üle, kui lumesõda mängida.

Poolakatel on talv tänavu juba külas käinud: 31. augustil muutus ilm maa lõunaosas väga järsku ja näiteks Zakopanes sadas maha 10 sentimeetrit lund. Restorani terrassil ei jäänud töötajail muud üle, kui lumesõda mängida.

Põhja-Eestis sadas 19. septembril mitmel pool maha paks rahekiht.

Kuna paar päeva varem oli meediast läbi käinud uudis, kus Poola meteoroloogid ennustasid, et see talv kujuneb tuhande aasta külmmimaks, tundus rahest valge maa andvat kartustele alust.

Too uudis leidis kajastust mitmel maal. Prognoos tundus olevat absurdne, pealegi ei leidunud Poola meteoroloogia ja veemajanduse instituudi ehk ilmasteenistuse kodulehelt midagi asjakohast lugeda.

Tavapärane sügis

Kuna Šveitsis Davosis toimub praegu päikesekiirguse uurijate nõupidamine, püüdsin kolleegidelt saada teavet tulevase jubeda talveennustuse kohta. "Pole midagi säärast kuulnud! Miks taolist jama ei aeta sakslaste kaela?" ärritus üks.

Poola kolleegid Varssavis vastasid, et neil pole õrna aimugi, kust Agerpress sellise prognoositeate välja võttis.

Igatahes polevat ükski sealne klimatoloog midagi niisugust väitnud.

Eestis püsis sügiskuu teine kümnapäevak sombuse ja soojana, samas sajusena. Vihma tuli tavapärasest kogusest ligi kaks korda enam. Vilsandil sadas pea igal päeval kõvasti, kokku 70 mm, seega 3,6 korda üle normi.

Kuu lõpul ilmad jahenesid uuesti, vihma valas peamiselt saartel (Sõrve ja Ruhnu said kaela oma poolteist normi!), samas jäi Kirde-Eesti üpris kuivaks. Saari ja rannikut rappisid 27.–28. septembril tugevad tuuled.

Kui EMHIs ilmaandmed kokku said võetud, selgus, et mihklikuu keskmiseks õhutemperatuuriks arvatati 11,8° normikohase (aastad 1971–2000) 10,9° asemel. Merevesi polnud supluseks paras, küll aga soojendas saarte ilmastikku (Ristnas 12,9°). Jahedam oli, nagu ikka sügiseti, Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas 10,7°).

Eesti territoorium sai keskmiselt 82 mm vihma (120% normist). Sademete pingerida kujunes selliseks: Ruhnu — 125 mm (218%), Viljandi — 109 mm (164%) ja Tartu-Tõravere — 106 mm (160%). Viimasele

kohale jäi Kunda 47 millimeetriga.

Ilmast mujal ja muiste

Ilm oli nagu ikka — kus uputas, kus tuuseldas. New Yorki tabas 15. septembril kaks tornaadot. Hukkus naine, kelle auto sattus murduva puu alla. Kuuekümne aasta jooksul on pöörised tabanud seda linna kümnel korral.

Mudavoolud tapsid inimesi Mehhikos, Guatemalas, Haitis, Itaalias.

Ametist sai lahti Moskva linnapea, kes möödunud sügisel lubas, et talvel ei ületa lume paksus linnatänavail 15 sentimeetrit. Pealinn uppus lumme!

Sada aastat tagasi kirjutati Postimehes: Lümandast. Öösel 29/30. augustil sadas siin rasket vihma, kus väikseid kalu ühes vihmaga maha sadanud oli, nii et hommikul lehe kirjasaatjal juhtumine oli õues veeloigus ühte umbes kuuetoelli pikkust haugi poega lõbusalt lutsu löömas näha, kes vihmaga maha oli tulnud. Ka teisi vähemaid kala poegi leidunud.

Ja Päevalehes: Hiiumaalt. Viimane vali torm on merel mõnda kahju teinud. 2. oktobril leidis üks Kauste mees mere äärest inimese jala poole kehaga, mida meri oli kaldale visanud. Kes, kellele ja kuhu see õnnetus on juhtunud, on praegu veel saladuskatte all. /---/

Et leidus pimedal ajal juhtus, pidanud leidja seda surnud springliks (mereseaks), ajanud õlale ja hakanud kodu tassima. Teel märganud alles, et see inimese jalg ühe osa kehaga olnud.

Lõpetuseks arvan, et eelolev talv võib tulla küll külm, aga et sajandi või kümnendi karmim — seda ei riskiks väita ka kõige hullem sünoptik!